

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W KARTUZACH

<http://kartuzy.policja.gov.pl/pm5/ruch-drogowy/mandaty/51202,Mandaty.html>
2020-09-27, 14:22

MANDATY

W kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia z 2001 roku /Dz. U. z 2001 roku Nr 106 poz. 1148/ postępowanie mandatowe uregulowano jako jedno z tzw. postępowań szczególnych.

Zgodnie z przepisem art. 95 § 1 k.p.w. postępowanie mandatowe prowadzi Policja, a inne organy wtedy, gdy przepis szczególny tak stanowi. Są trzy rodzaje mandatów: gotówkowy, kredytowany oraz kredytowany zaoczny. W postępowaniu mandatowym można nakładać grzywnę w drodze mandatu karnego:

gotówkowego, wydawanego ukaranemu po uiszczeniu grzywny bezpośrednio funkcjonariuszowi, który ją nałożył,
kredytowanego, wydawanego ukaranemu za potwierdzeniem odbioru,
zaocznego.

Jednakże mandatem karnym gotówkowym może być nałożona grzywna jedynie wobec osoby czasowo przebywającej na terytorium Polski lub nie mającej tutaj stałego miejsca zamieszkania albo pobytu. Mandat taki staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny do rąk funkcjonariusza, który ją nałożył /poprzednio można było to uczynić wyłącznie wobec "osób czasowo przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej"/.

Mandatem karnym kredytowanym może być nałożona grzywna jedynie wobec osoby innej niż wymieniona wyżej.

Mandatem karnym zaocznym może być nałożona grzywna w razie stwierdzenia wykroczenia, którego sprawcy nie zastano na miejscu jego popełnienia, gdy nie zachodzi wątpliwość co do osoby tego sprawcy; mandat taki pozostawia się wówczas w takim miejscu, aby sprawca mógł go niezwłocznie odebrać. Mandat taki powinien wskazywać, gdzie w terminie 7 dni od daty jego wystawienia ukarany może uiścić grzywnę, oraz informować o skutkach jej uiszczenia w tym terminie. Staje się on prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym miejscu i terminie.

Zgodnie z ustawowym wymogiem, mandat zawiera pouczenie o obowiązku uiszczenia grzywny w terminie 7 dni od daty jego przyjęcia oraz o skutkach nieuiszczenia grzywny w tym terminie.

Podstawą przesłanką do zastosowania trybu mandatowego jest zgoda sprawcy wykroczenia na przyjęcie mandatu. Sprawca wykroczenia musi zostać pouczony o swym prawie odmowy przyjęcia mandatu oraz o konsekwencjach takiej odmowy, jednakże pouczenie to nie może zmierzać w kierunku swego rodzaju "wymuszenia" zgody na przyjęcie mandatu.

W postępowaniu mandatowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej funkcjonariusz uprawniony do nakładania grzywny w drodze mandatu karnego może ją nałożyć jedynie, gdy:

schwyto sprawcę wykroczenia na gorącym uczynku lub bezpośrednio po popełnieniu wykroczenia /nałożenie grzywny może nastąpić aż do upływu 14 dni od daty ujawnienia czynu/,

stwierdzi popełnienie wykroczenia naocznie pod nieobecność sprawcy albo za pomocą urządzenia pomiarowego lub kontrolnego, a nie zachodzi wątpliwość co do osoby sprawcy czynu - w tym także w razie potrzeby po przeprowadzeniu w niezbędnym zakresie czynności wyjaśniających, podjętych niezwłocznie po ujawnieniu wykroczenia /nałożenie grzywny może nastąpić aż do upływu 30 dni od daty ujawnienia czynu./

Ponadto funkcjonariusz nakładający grzywnę jest obowiązany określić jej wysokość, zarzucone sprawcy wykroczenia oraz poinformować sprawcę wykroczenia o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego i o skutkach prawnych takiej odmowy.

Wysokość mandatów reguluje art. 96 k.p.w. /minimalna jego wysokość to 20 zł./ Zgodnie z tym przepisem można nałożyć grzywnę w granicy do 500 zł., a w przypadku, o którym mowa w art. 9 § 1 Kodeksu Wykroczeń do 1000 zł. (art. 9. par. 1 k.w. - Jeżeli czyn wyczerpuje znamiona wykroczeń określonych w dwóch lub więcej przepisach ustawy, stosuje się przepis przewidujący najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów).

W drodze mandatu karnego nie nakłada się grzywny za wykroczenia, za które należałoby orzec środek karny, a także w wypadku określonym w art. 10 § 1 k.w., (Jeżeli czyn będący wykroczeniem wyczerpuje zarazem znamiona przestępstwa, a wymierzono kary lub środki karne za wykroczenie oraz za przestępstwo, kara i środek karny wymierzone za wykroczenie nie podlegają wykonaniu; w razie ich uprzedniego wykonania zalicza się je na poczet kar i środków karnych wymierzonych za przestępstwo).

Konsekwencje odmowy przyjęcia mandatu zostały uregulowane w przepisie art. 99 k.p.w. W takim przypadku /lub w razie nieuiszczenia w wyznaczonym terminie grzywny nałożonej mandatem zaocznym/ organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę, występuje do sądu z wnioskiem o ukaranie. W tym wniosku zaznacza się, że obwiniony odmówił przyjęcia mandatu albo, że nie uiścił grzywny nałożonej mandatem zaocznym, a w miarę możliwości podaje się także przyczyny odmowy. W konsekwencji nie ma żadnych ograniczeń dla sądu, co do wysokości ewentualnej kary za wykroczenie. O zagrożeniu tym decyduje wyłącznie naruszony przepis kodeksu wykroczeń, a więc obwiniony może być ukarany karą surowszą, niż zaproponowana w trybie mandatowym.

W procedurze wykroczeniowej przewidziano tzw. nadzwyczajny środek zaskarżenia w postaci uchylecia prawomocnego mandatu. Zgodnie z art. 101§ 1 k.p.w. mandat karny / prawomocny / podlega uchyleciu, jeżeli grzywnę nałożono za czyn niebędący czynem zabronionym jako wykroczenie. Uchylecie następuje z urzędu albo też na wniosek ukaranego złożony w zawitym terminie 7 dni od daty uprawomocnienia się mandatu. Organem uprawnionym do uchylecia prawomocnego mandatu karnego jest sąd właściwy do rozpoznawania sprawy /sąd rejonowy lub grodzki/, na którego obszarze działania grzywna została nałożona.

Pouczenie o prawie odmowy przyjęcia mandatu karnego:

Sprawca wykroczenia może odmówić przyjęcia mandatu karnego (Art. 97 § 2 Kodeksu Postępowania w Sprawach o Wykroczenia).

Mandat karny zaoczny staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny we wskazanym terminie i miejscu. Mandat karny kredytowany staje się prawomocny z chwilą pokwitowania jego odbioru przez ukaranego. Mandat karny uiszczany w gotówce staje się prawomocny z chwilą uiszczenia grzywny funkcjonariuszowi, który ją nałożył.

Ściąganie grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 100 Kodeksu Postępowania w Sprawach o Wykroczenia).

Grzywna nałożona mandatem karnym kredytowanym powinna być uiszczona w terminie 7 dni od daty przyjęcia mandatu (art. 98 § 3 Kodeksu Postępowania w Sprawach o Wykroczenia). Grzywna nałożona mandatem karnym zaocznym powinna być uiszczona w terminie 7 dni od daty wystawienia mandatu (art. 98 § 5 Kodeksu Postępowania w Sprawach o Wykroczenia).

Uiszczający grzywnę w urzędzie pocztowym lub w banku ponosi koszty opłat manipulacyjnych.

W razie odmowy przyjęcia mandatu karnego lub nie uiszczenia w wyznaczonym terminie grzywny nałożonej mandatem karnym zaocznym organ, którego funkcjonariusz nałożył grzywnę występuje do sądu z wnioskiem o ukaranie sprawcy wykroczenia (art. 99 Kodeksu Postępowania w Sprawach o Wykroczenia).